

28.5.2026

Työelämätaavoitteet seuraavaan hallitusohjelmaan vaalikaudelle 2027-2031

*Jotta yritykset kykenevät
ketterästi reagoimaan alati
nopeutuviin muutoksiin
kansainvälisillä markkinoilla.*

- Työelämän sääntely joustavammaksi
- Lisää vapauksia työehtosopimuksin toisin sopimiselle
- Edistetään paikallinen sopiminen ja yrityskohtaisuutta

*Jotta kasvu ei Suomessa
tyrehdy alkuunsa työvoiman
saatavuuden johdosta.*

- Poistetaan kannustinloukut
- Lisätään työhön johtavaa maahanmuuttoa
- Kehitetään koulutusta vastaamaan työelämän tarpeita

1. TYÖLAINSAÄDÄNTÖ

Lisää joustoa työaikoihin ja vuosilomiin 1/2

- Vuorokautisiin ja viikoittaisiin työaikoihin laajemmat joustot työnantajan päätöksellä siten, että työaika enintään 10 t/vrk ja 48 t/vko 6 kk tasoittumisjaksolla työehtosopimuksesta riippumatta
 - Nykyään kielto ylittää 8 t/vrk yleistyöajassa, lisäksi työehtosopimuksella voidaan rajoittaa laissa säädettyjä joustomahdollisuuksia.
- Työaikajoustot (tessistä riippumatta) paikallisesti sovittaviksi siten, että enintään 12 t/vrk ja 50 t/vko enintään 12 kk tasoittumisjaksolla
 - Nykyään enintään 10 t/vrk ja 48 t/vko enintään 4 kk tasoittumisjaksolla, voidaan rajoittaa tessillä.
- Työaikalain soveltamisalaa supistettava ja joustotyöaika joustavoitettava
 - Ylemmät toimihenkilöt siirrettävä suurelta osin työaikalain ulkopuolelle.
 - Velvollisuus tasata joustotyöajan tunnit aina 4 kk:n tasoittumisjakson lopussa poistettava.
 - Ehdon, jonka mukaan joustotyössä vähintään 50 % työajasta on sellaista, jonka työntekopaikasta työntekijä voi itsenäisesti päättää, poistettava.

Lisää joustoa työaikoihin ja vuosilomiin 2/2

- Ylityökorvaus ja sunnuntaityökorvauksen suuruus paikallisesti sovittavaksi ilman alarajaa
 - Nykyään ylityökorvaus 50/100 % ja sunnuntaityökorvaus 100 %.
- Vuosiloman antamisajankohtiin laajemmat joustot työnantajan päätöksellä, kun siihen on työnantajan toimintaan liittyvät perustellut syyt
 - Nykyään kesäloma annettava pääsääntöisesti 2.5-30.9 ja talviloma 1.10-30.4.
- Vuosilomiin laaja paikallinen sopimismahdollisuus loman antamisen ajankohdasta
 - Nykyään varsin rajoitettu mahdollisuus sopimiseen.

Paremmat reagointimahdollisuudet äkillisiin muutoksiin

- Lomautusilmoitusajan pituus paikallisesti sovittavaksi ilman vähimmäisilmoitusaikaa
 - Nykyään lomautusilmoitusaika 14 pv, lyhentymässä 7 päivään.
- Määräaikaisten työntekijöiden lomautus sallittava samoilla perusteilla kuin kokoaikaisten
 - Nykyään mahdollista vain jos määräaikaisuuden perusteena sijaisuus.
- Työn tarjoamisvelvollisuus supistettava irtisanomistilanteissa siten, että koskee vain samankaltaista työtä samalla työssäkäyntialueella
 - Nykyään laaja velvollisuus tarjota kaikenlaista työtä kaikkialla Suomessa.
- Takaisinottovelvollisuus mahdolliseksi poistaa kokonaan paikallisella sopimuksella
 - Poistumassa lainsäädännössä alle 50 työntekijän yrityksistä.

Työehtosopimuksilla toisin sopimismahdollisuuksia lisättävä

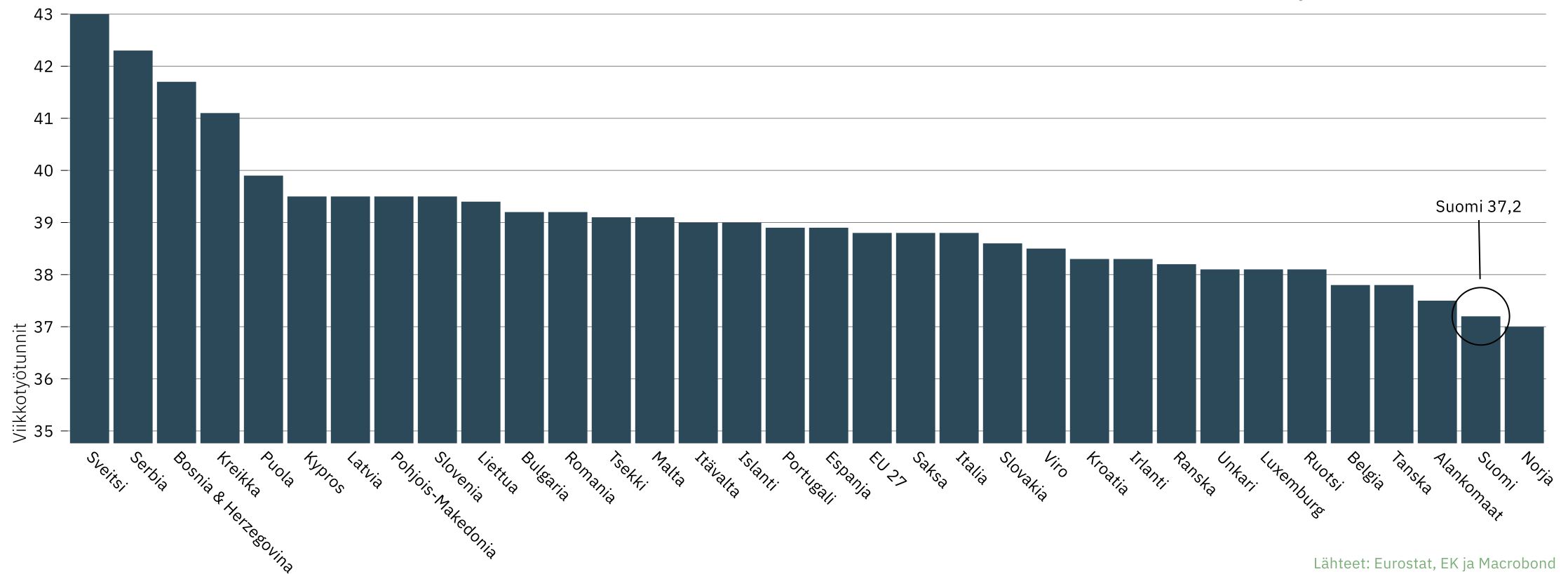
- Lähtökohtaisesti työoikeudellisten lakien kaikkien säännösten tulisi olla ns. semidispositiivisia (mahdollista poiketa niistä työehtosopimuksella sekä työntekijälle edulliseen että epäedulliseen suuntaan), ellei perustuslaki tai EU-oikeus sitä estä tai pakottavuuteen liity muita vastaavan kaltaisia erityisiä syitä.
- Seuraavassa luettelo tärkeimmistä tesseillä toisin sovittavaksi muutettavista säännöksistä:
 - TSL 1:4 § (Koeaika, mahdollisuus sopia nykyistä 6 kk pidemmästä ja/tai automaattisesta koeajasta)
 - TSL 2:12 § (Oikeus palkkaan työn estyessä, nykyään 7/14 pv:n palkanmaksuvelvollisuus)
 - TSL 5:2 § (Määräaikaisen työntekijän lomauttaminen)
 - TSL 5:7 § (Lomautetun työntekijän oikeus irtisanomisajan palkkaan irtisanoutuessaan 200 pv:n lomautuksen jälkeen)
 - TSL 6:4 § (Irtisanomisajan noudattamatta jättämisestä maksettava korvaus)
 - TAL 28.2 § (Viikkolevosta poikkeaminen)
 - VLL 21 § (Vuosiloman jakaminen nykyistä laajemmin)

Työlainsäädännön muita uudistamistarpeita

- Tasapuolisuusvelvoitetta lievennettävä
 - Esimerkiksi laajentamalla perusteltuja syitä poikkeamisille.
- Opintovapaalaki uudistettava
 - Säädetävä selkeästi mm., että ei ole velvollisuutta myöntää osa-aikaista vapaata tai ottaa opintovapaalla oleva työntekijä tekemään lyhytaikaisia työskentelyjaksoja; hyväksyttävien opintojen alaa supistettava merkittävästi.
- Vuosilomalakiin tehtävä kokonaisuudistus
 - Mm. loman ansainnan ja lomapalkan yhteys mietittävä uudestaan, lomapalkkaan liittyvä ylikompensaatio purettava, loman antamista joustavoitettava.
 - Siten, että uudistus ei lisää kokonaiskustannuksia.
- Työlainsäädäntöön liittyvää hallinnollista taakkaa kevennettävä
 - Erilaisia suunnitelmia ja raportointivelvollisuuksia vähennettävä ja yksinkertaistettava
 - Esim. tasa-arvosuunnitelma, työyhteisön kehittämissuunnitelma, työsuojelun toimintaohjelma.

Työajan pituudessa päästävä eurooppalaiselle tasolle

Tehdyt viikkotyötunnit, kokoaikaiset, 2024

Lähteet: Eurostat, EK ja Macrobond

Työajan pituudessa päästävä eurooppalaiselle tasolle

- Muutetaan loppiainen ja helatorstai normaaleiksi työpäiviksi
 - Arkipyhien vaikutus työaikaan ei määräydy kirkkolain, vaan työaikalain ja työehtosopimusten perusteella ja siksi loppiaisen ja helatorstain muuttaminen normaaleiksi työpäiviksi, ei edellytä kirkkolain muuttamista (mikä edellyttäisi kirkolliskokouksen esitystä).
 - Työaikaissa tulee sulkea loppiainen ja helatorstai sunnuntaityön käsitteen ulkopuolelle.

2. SOSIAALITURVA JA TYÖVOIMAPALVELUT

Kannustinloukkujen purkua on jatkettava

- Työn kannustavuuden lisäämiseksi parannetaan pienituloisen palkansaajan asumistukea niin, että työtulot jatkossa leikkaavat asumistukea nykyistä lievemmin. Vastaavaa lievennystä ei tehdä muun sosiaaliturvan osalta.
- Muutos toteutetaan kustannusneutraalisti tarkistamalla asumistuen muita ehtoja.
- Samalla yhdistetään yleinen asumistuki ja toimeentulotuen asumiskuluja kompensoiva osuus uudeksi asumistueksi.
- Pidättäydytään työttömyys- ja tuloloukkuja kasvattavilta etuusmuutoksilta.

Toteutetaan tasa-arvoa ja työllisyyttä tukeva perhevapaauudistus

- Poistetaan vanhempainvapaasta vanhempien mahdollisuus siirtää osa vapaastaan toiselle vanhemmalle.
- Luovutaan kotihoidon tuesta, koska se syrjäyttää naisia työmarkkinoilta ja erityisesti maahanmuuttajataustaisia lapsia suomalaisesta yhteiskunnasta.

Työvoimapalveluita parannetaan hyödyntämällä yksityisiä palveluntuottajia

- Nostetaan työllisyysalueiden työvoiman vähimmäismäärä 20 000:sta 50 000:een.
- Arvioidaan työvoimapalveluiden julkiset hallintotehtävät (vrt. verottaja) ja otetaan laajasti käyttöön yksityiset työvoimapalvelut.
- Edellytetään kilpailutusta tai hankintatapa-analyysiä ja samalla vahvistetaan hankintaosaamista.
- Mahdollistetaan tietosuoja- ja julkisuuslainsäädännön sekä tietojärjestelmien tuella tarpeellisen työllistymistä edistävän tiedon liikkuminen julkisen sektorin sisällä ja yksityisille palveluntuottajille.
- Muutetaan työttömyysturvan rahoitusmallia siten, että kunnille hyvitetään 50 %:ia sakkomaksuista niiden työttömien osalta, jotka on ohjattu läpinäkyvästi kilpailutettuihin aktivointipalveluihin.

3. TYÖSUOJELU

Työturvallisuus

- Uudistetaan työturvallisuuden rangaistusvastuuta oikeusministeriön selvityksen pohjalta. Tavoitteena on
 - rangaistusvastuun laajuuden tarkistaminen ja selkiyttäminen
 - siirtyminen vaarantamisrikoksista vahinkorikoksiin
 - esihenkilöiden oikeusturvan kohentaminen

Tapaturma- ja ammattitautivakuutus

- Poistetaan muutoksenhakuoikeus korkeimpaan oikeuteen Suomen oikeusjärjestelmän vastaisena.
- Pidättäydytään kustannuksia kasvattavilta muutoksilta (esim. psyykkisten sairauksien ja etätyön yhteydessä sattuvien vahinkojen korvattavuuden laajentaminen).

4. SOTE-PALVELUT

Sote-korjaussarja

- Toteutetaan hyvinvointialueiden omien tuotantokustannusten avoimuus ja vertailtavuus.
- Luovutaan riittävän oman tuotannon vaatimuksesta.
- Poistetaan palvelujen hankintarajoituksia.
- Höllennetään pätevyys- ja muita mitoitusvaatimuksia.
- Laajennetaan palvelusetelijärjestelmän käyttöä nykyistä velvoittavammaksi.
- Vähennetään hyvinvointialueiden määrää nykyisestä, jotta alueet ovat riittävän toimintakykyisiä vastaamaan lakisääteisistä velvoitteistaan
- Lisätään markkinavuoropuhelua.
- Tarkistetaan potilasdirektiivin implementointia siten, että Suomesta hankittuja palveluja kohdellaan samalla tavalla kuin toisesta EU-maasta hankittua palvelua kohdellaan.
- Vakinaistetaan tällä vaalikaudella aloitettu ikäihmisten valinnanvapauskokeilu.

5. EU:N TYÖELÄMÄSÄÄNTELY TYÖLLISYYTTÄ JA KILPAILUKYKYÄ TUKEVAKSI

Euroopan kilpailukyky palautettava: vähemmän normeja, enemmän työvoiman liikkuvuutta

- Direktiivien voimaansaattaminen toteutettava direktiivien vähimmäisvaatimusten mukaisesti ilman kansallista lisäsääntelyä.
- EK:n tavoitteena on kasvua ja hyvinvointia edistävä, pohjoismaisen työmarkkinamallin säilyttävä eurooppalainen työmarkkina.
- EU-tason työlainsäädäntöä ei ole tarpeellista lisätä.
- Työelämäsääntelyä on joustavoitettava sekä kevennettävä sääntelystä työnantajille aiheutuvaa hallinnollista taakkaa.
 - Mm. palkka-avoimuusdirektiivi, työehtodirektiivi, alustatyödirektiivi, lähetettyjä työntekijöitä koskeva direktiivi, EWC-direktiivi ja valmisteilla oleva harjoitteluja koskeva direktiivi.

Euroopan kilpailukyky palautettava: vähemmän normeja, enemmän työvoiman liikkuvuutta

- Osaajien saatavuutta on parannettava työ- ja koulutusperäistä maahanmuuttoa edistämällä sekä EU:n sisällä tapahtuvaa työntekijöiden liikkuvuutta lisäämällä.
- Mahdollisten työelämäaloitteiden lähtökohtana tulee olla kilpailukyvyn parantaminen ja työllisyyden edistäminen.
- Sosiaaliturvaa koskevat päätökset on säilytettävä kansallisessa päätösvallassa.
- Suomen tulee vaikuttaa EU-tason toimenpiteisiin aktiivisesti ja ennakoivasti.

